

Ditari Naturës

“Ky botim është bërë i mundur nga një grant i REC Shqipëri në kuadër të programit SENiOR-A
“Mbështetje për Organizatat Mjedisore të Shoqërisë Civile në Shqipëri”. Ky program është financuar nga Qeveria Suedeze”
Nr. 25 Viti i tretë i botimit Qershor 2015

Në këtë numër do të gjeni:

- ...me këtë rast Ju kujtojmë se...
- Rrjeti për Mbrojtjen e Natyrës, pjesë e Panairit Argjiro Fest_ON
- Trainimi i Tretë Rajonal SEA-Med
- Praktikat më të mira të peshkimit në Lagunën e Karavastasë
- Sydney i vogël: Mbrojtja e Natyrës në Evropë
- Një vend pa duhan, një shoqëri më e shëndetshme
- Njoftime

...me këtë rast Ju kujtojmë se 13 vjet më parë...

...Shpallet Ligji nr. 8906, dt 06.06.2002 “Për zonat e mbrojtura”...Ligji ka për objekt shpalljen, ruajtjen, administrimin, menaxhimin dhe përdorimin e qëndrueshëm të zonave të mbrojtura dhe të

burimeve natyrore e biologjike të tyre; lehtësimin e kushteve për zhvillimin e turizmit mjedisor; për informimin dhe edukimin e publikut dhe për përfitime ekonomike, të drejt për drejta dhe të tërthorta, ng apopullsia vendore, nga sektori publik dhe privat.

Qëllimi i këtij ligji është të sigurojë mbrojtje të veçantë të përbërësve të rëndësishëm të rezervave natyrore, të biodiversitetit dhe të natyrës, në tërësi, nëpërmjet krijimit të zonave të mbrojtura.

Zonat e mbrojtura krijohen për të siguruar ruajtjen dhe ripërtëritjen e habitateve natyrore, të llojeve, të rezervave dhe të peizazheve natyrore.

Njëherazi, ligji rregullon mbrojtjen të zonave të mbrojtura, nëpërmjet 6 kategorive, që zbatohen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Kategorizimi i zonave, statusi dhe niveli imbrojtjes për secilën zonë mbështetet në kriteret e Qendrës Botërore të Ruajtjes së Natyrës (IUCN).

Me Ligjin nr.9868, datë 04.02.2008 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për zonat e mbrojtura”, *Vijon në faqe 2*

Parku Kombëtar Divjakë-Karavasta I.Qirjazi © INCA

Organizatrat partnere të Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës

SHOQATA MJEDISORE CAJUPI
Bashkejeto me Natyrën

Vijon nga faqe 1 u përcaktuan qartasi kriteret për shpalljen e një territori zonë e mbrojtur; procesi i nën zonimit sipas rëndësisë së habitateve dhe të ekosistemeve që bëjnë pjesë në to dhe shkalla e ruajtjes së tyre; përcaktimi i zonave ku strehohen tipat e habitateve natyrore, me interes për komunitetin europian dhe të habitateve të llojeve, me interes për këtë komunitet; shpallene zonave të veçanta të ruajtjes, duke theksuar që këto zona janë pjesë e rrjetit ekologjik kombëtar dhe mund të përfshijnë edhe zona të mbrojtura brenda rrjetit përfaqësues të zonave të mbrojtura, si dhe ekosisteme, habitate e peizazhe jashtë këtij rrjeti.

Janë caktuar kriteret e vlerësimit të zonës për një tip të caktuar habitati natyror, me interes për komunitetin europian si dhe kriteret e vlerësimit të zonës për një lloj, me interes për këtë komunitet.

Një risi në ndryshimet e ligjit bazë të zonave të mbrojtura është edhe shpallja e Parqeve Natyrore Rajonale. Përveç zonave të mbrojtura, me karakter kombëtar, që përfshihen në rrjetin përfaqësues të zonave të mbrojtura, këshillat e qarqeve, për nevoja të komunitetit, mund të shpallin parqe natyrore rajonale mjedise, që janë pronë e tyre e që kanë vlera natyrore, të tillasi pyje, kullota, rezervuarë, ligatina etj.

...11 vjet më parë...

...Në kuadër të “Projektit të Pyjeve”, i mbështetur nga Qeveria Shqiptare dhe Banka Botërore, përfundoi Plani i Menaxhimit për parkun kombëtar “Mali i Dajtit” (Maj 2004) i realizuar nga “DHV Agriculture and Natural Resources BV”, në bashkëpunim me “Halcrow Rural Management, UK dhe DIAVA, Shqipëri”.

Plani i Menaxhimit u miratua me urdhrin e ministrit të Mjedisit nr.144, datë 24.10.2005. Bazuar në rekomandimet e Planit të Menaxhimit dhe në dispozitat e Ligjit nr.8906, datë 06.06.2002, “Për zonat e mbrojtura”, të ndryshuar, si dhe pas konsultimeve me banorët dhe palët e interesuara, ekosistemi natyror i Mali i Dajtit”, me sipërfaqe 29,216.9 ha, i shtrirë në Qarkun e Tiranës dhe të Durrësit, me VKM nr. 402, datë 21.06.2006, u rishpall “Park Kombëtar”, ku brenda kësaj sipërfaqe u përfshi Rezervati Natyror i Menaxhuar (ish

rezervati i gjetisë) “Qafë Mollë-Derje” me sipërfaqe 3,458.0 ha, miratuar me rregulloren e Ministrisë së Bujqësisë nr.1, datë 27.07.1977. Në vitin 1960, ekonomia pyjore e Dajtit, në rrethin e Tiranës, me sipërfaqe 3,028.7 ha, u shpall “Park Kombëtar”, me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 93, datë 16.02.1960. Njëherazi përfaqëson edhe Parkun e parë Kombëtar të Shqipërisë.

Në kuadër të studimit për krijimin e Rrjetit të Parqeve Kombëtare të Shqipërisë, me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 96, datë 21.11.1966, sipërfaqja e Parkut Kombëtar të Dajtit u zgjerua me 3,300.0 ha.

Me urdhër të Ministrit të Mjedisit nr. 404, datë 09.06.2011, u miratua Plani i Menaxhimit për Parkun Kombëtar “Butrint”, me sipërfaqe prej 9,424.4 ha dhe me **urdhrin nr. 405, datë 9.06.2011**, u miratua Plani i Menaxhimit për Rezervatin Natyror të Menaxhuar “Kune-Vain-Tale”, me sipërfaqe 4,393.2 ha.

... 2 vjet më parë...

...Me **VKM nr. 489, dt. 13.06.2013**, në zbatim detyrimeve të konventës Ramsar "Konventa e ligatinave të rëndësisë ndërkombetare veçanërisht si habitat i shpendëve të ujit", territori prej 15,118.6 ha, i Prespës së Madhe dhe të Vogël, u shpall dhe u përfshi në listën e ligatinave ndërkombetare veçanërisht si habitat i shpendëve ujorë, i regjistruar me nr.site 2151, datë 03.07.2013.

Studimi dhe procesi i miratimit të këtij territori “Zonë Rasmsar” u mundësua nga një projekt zhvillimi i Republikës së Shqipërisë, i bashkë financuar nga Republika Federale e Gjermanisë, nëpërmjet KfW “Rezerva

Vijon në faqe 3

Vijon nga faqe 2 Ndërkufitare e Biosferës Prespa: Mbështetje për Parkun Kombëtar Prespa në Shqipëri”.

Me urdhër të Ministrit të Mjedisit **nr. 1792, datë 08.05.2014** u miratua Plani i Menaxhimit për Parkun Kombëtar të Prespës.

Më 11.6.2014, Këshilli Koordinativ Ndërkombëtar (ICC) i Programit “Njeriu dhe Biosfera” të UNESCO ka miratuar nominimin e Rezervës Ndërkufitare të Biosferës Ohër-Prespe (RNBOP) në sesionin e 26, të mbajtur në Joenköping, Suedi. Rezerva e re Ndërkufitare e Biosferës Ohër-Prespë përfshin

basenin e liqenit të Ohrit dhe basenin e të dyliqeneve të Prespës, që lidhen me të. Sipërfaqja e rezervës në pjesën shqiptare e maqedonase të basenit të Ohrit dhe nën-baseneve të liqeneve të Prespës është 446,244.52 ha. Kjo rezervë biosfere mbështetet mbi tre shtyllasi: Konservimi; Zhvillimi i qëndrueshëm; Shkenca, edukimi dhe ndërgjegjësimi (logjistika). Objektivi kryesor i Rezervës Ndërkufitare të Biosferës Ohër-Prespë është zhvillimi i përdorimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore në dobi të banorëve lokalë.

Rrjeti për Mbrojtjen e Natyrës, pjesë e panairit Argjiro Fest_ON

Gjirokastrë 10 - 13 Maj 2015 — Rrjeti për Mbrojtjen e Natyrës mori pjesë në Panairin e Zonave të Mbrojtura në Gjirokastrë, pjesë e Panairit Argjiro Fest_ON që u zhvillua në kuadër të Festivalit Folklorik të Gjirokastrës.

Në panair u publikuan informacione dhe u zhvilluan takime për biodiversitetin dhe vlerat natyrore e mjedisore të zonave të mbrojtura, produktet e rralla të tyre që i bëjnë këtë zona burime të të mirave social ekonomike si dhe vende me vlera të veçanta ekologjike e turistike.

Pjesëmarrja në panair kishte si qëllim sensibilizimin e komunitetit jo vetëm për

vlerat e atyre zonave, por edhe për domosdoshmërinë e ruajtjes dhe konservimit të këtyre ekosistemeve, si pasuri të vjera të rajoneve dhe vendit tonë.

Trainimi i tretë rajonal SEA-Med

Kas-Kekova, Turqi, 10-15 Maj 2015 - U zhvillua në

Turqi takimi i tretë rajonal në kuadër të projektit rajonal “Aktivitete të Qëndrueshme ekonomike në Zonat e Mbrojtura Detare në Mesdhe”. Trajnimi u organizua nga WWF-SEA-Med dhe NOAA (National Oceanic and Atmosphere Administration) me pjesëmarrjen e 4 vendeve anëtare të kësaj iniciative rajonale (Algjeria, Kroacia, Turqia dhe Shqipëria).

Qëllimi kryesor i këtij takimi ishte diskutimi i ecurisë së projektit dhe nisja e punës për hartimin e Planit të Menaxhimit Turistik Karaburun-Sazan me asistencën e eksperteve Amerikane dhe ekspertes së Marketingut. Grupi nga Shqipëria i cili përfaqësonite institucione dhe grupe të ndryshme interesi, nëpërmjet punës në grupe, zhvilloi linjat kryesore të

këtij plani në bazë të institucioneve dhe strategjive Kombëtare. Pjesë e këtij trajnimi ishte dhe vizita në terren në Zonën e Mbrojtur Detare të Kas-Kekoves, Turqi, e cila veçohet për trashëgiminë e çmuar natyrore dhe kulturore.

Praktikat më të mira të peshkimit në lagunën e Karavastasë

Divjakë 15 Maj 2015 —

Në kuadër të programit rajonal “Menaxhimi i Ligatinave dhe Ruajtja e Pelikanit Kaçurrel në Pellgun e Mesdheut” të koordinuar nga Noé Conservation, u zhvillua në Divjakë workshopi “Praktikat më të mira të Peshkimit në lagunën e Karavastasë”. Workshopi

trajtoi problemet e peshkimit në zonë si dhe nëpërmjet bashkëbisedimeve me të pranishmit u kërkua të gjëndët një zgjidhje për to.

Në takim merrnin përfaqësues të AKZM, Noé Conservation, INCA-s, Parkut Kombëtar Divjakë-Karavasta si dhe banorë dhe peshkatarë të zonës.

Ky program ka për qëllim të mbështesë menaxhimin e tre ligatinave të listuara nga Konventa Ramsar si

ligatina me një rëndësi ndërkombëtare: Parku Kombëtar Liqeni i Kërkinit në Greqi, Parku Kombëtar Liqeni i Shkodrës në Mal të Zi dhe Parku Kombëtar Divjakë - Karavasta në Shqipëri.

Sydney i Vogël, Mbrojtja e Natyrës në Evropë

Hainburg/Donau-Auen National Park, Austria
28-31 Maj 2015 — Më shumë se 300 pjesëmarrës

nga e gjithë Evropa u mbledhën në Parkun Kombëtar Hainburg / Donau-Auen, në Austri, nga data 28-31 Maj 2015, ku u zhvillua Konferenca

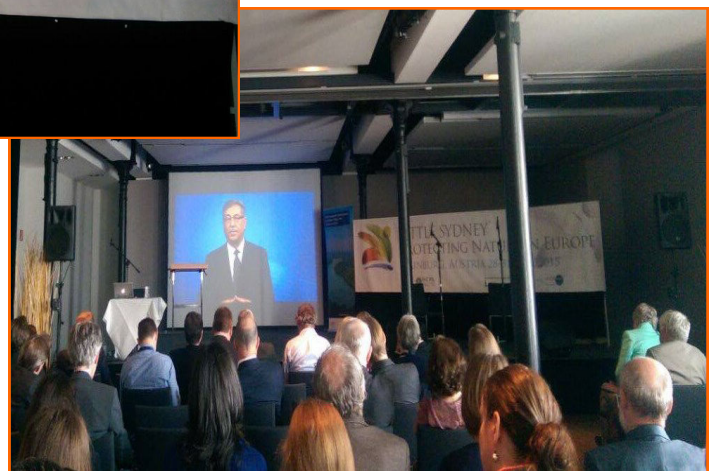
“Sydney i vogël: Mbrojtja e Natyrës në Evropë”. Takimi kërkoj të cojë më

përpara rezultatet e arritura nga eventi më i madh i kohëve të fundit lidhur me zonat e mbrojtura: Kongresi Botëror i IUCN për Parqet 2014 (WPC), i mbajtur në Sydney në nëntor 2014.

INCA gjithashtu, ndoqi me interes punimet e kësaj konference, e cila synoi të gjejë zgjidhje afat-gjata e të qëndrueshme për zonat e mbrojtura në Evropë, si dhe të sigurojë vazhdimësi lidhur me mesazhet dhe

gjetjet e WPC. Diskutimet e këtij takimi u përqendruan rreth zhvillimit të një udhërrëfyesi për zonat e mbrojtura në Evropë: Arritja e synimeve të konservimit, Mbeshtetja e jetës së njerëzve, Influencimi i politikave dhe përgjigja e institucioneve, Ngritja e partneriteteve, Zhvillimi i kapaciteteve dhe mobilizimi i burimeve.

Një vend pa duhan, një shoqëri më e shëndetshme

Tiranë 31 Maj 2015 — Përmbillet Java Botërore e luftës kundër duhanit me ndarjen e çmimeve të konkursit “Një vend pa duhan, një shoqëri më e shëndetshme”, për punimet më të mira në pikturë të

nxënësve të Liceut Artistik “Jordan Misja” dhe shpalljen e ekipit fitues të ndeshjeve mes shkollave të mesme të Tiranës - shkollën “Sami Frashëri”. Në këtë aktivitet të zhvilluar në Ditën Botërore Pa Duhan 2015, mori pjesë Ministri i Shëndetësisë, z. Ilir Beqaj, Zv.Ministrja e Shëndetësisë, znj. Milva

Ekonomi, Drejtuesja e Zyrës së Organizatës Botërore të Shëndetësisë në Tiranë, Dr. Ledia Lazëri, Kryeinspektori i Inspektoratit Shtetëror Shëndetësor, Dr. Eltar Deda, përfaqësues të shoqërisë civile,

nxënës të shkollave të mesme të Tiranës si dhe të ftuar të tjerë.

Në Ditën Botërore Pa Duhan 2015, Ministri i Shëndetësisë, z. Ilir Beqaj, është vlerësuar me Çmimin më të lartë të akorduar nga OBSH për kontrollin e duhanit, “si shenjë e vlerësimit për përpjekjet energjike të Shqipërisë në luftën kundër epidemisë së duhanit dhe për mbrojtjen e shëndetit publik”. Në fjalën e tij përshëndetëse, ministri Beqaj e vlerësoi çmimin e OBSH-së duke

dashur ta ndaje atë me të gjithë shqiptarët që u bënë pjesë e zbatimit me rigorozitet të kërkesave të ligjit antiduhan. Ai falënderoi gjithashtu Qeverinë dhe Parlamentin për miratimin e

“Dëmet e Duhanit” dhe për të vazhduar me minikampionatin e futbollit midis shkollave të mesme të Tiranës për Kupën “Shqipëria JO Duhanit”. Gjithashtu një vend të veçantë zuri edhe takimi mbi “Zbatimin e konventës kuadër të OBSH për kontrollin e duhanit në Shqipëri - Masat e ndërmarra dhe politikat për të ardhmen”.

Në vijim, shkollat që morrën pjesë dhe u nderuan me çmim në aktivitetet që u organizuan përgjatë ditëve të Javës Botërore Pa Duhan 2015.

- Liceu Artistik “Jordan Misja” Tiranë mori çertifikatë mirënjohjeje për organizimin dhe mbështetjen e konkursit të vizatimit më të mirë me

Vijon nga faqe 5

ndryshimeve ligjore në funksion të zbatimit më të mirë të ligjit antiduhan, Inspektoratin Shtetëror Shëndetësor dhe posaçërisht median dhe shoqërinë civile që u bënë pjesë e rëndësishme e kësaj beteje kundër duhanpirjes.

Më herët, gjatë gjithë javës u organizuan aktivitete të ndryshme nën moton “Eja t’i themi të GJITHE së bashku NDAL duhanit”. Aktivitetet startuan nga selia e Ministrisë së Shëndetësisë nga ku u lançua edhe programi i javës së fushatës kundër duhanit, për të vazhduar më tej në Liceun Artistik me konkursin e pikturës “Një vend pa duhan, një shoqëri më e shëndetëshme”. Aktivitetet pasuan me biseda të hapura me nxënësit e shkollave mbi

temë anti-duhanin. Tre nxënës të kësaj shkolle u nderuan me çmime.

- Shkollat e mesme “Partizani”, “Harry Fulltz”, “Sami Frashëri” dhe ajo e Mesme Teknike Ekonomike morrën pjesë

në ndeshjet e minifutbollit të organizuara në kuadrin e Kupën “Shqipëria Jo Duhanit”. Shkolla Sami Frashëri fitoi kupën pasi u ndesh në finale me Shkollën e Mesme Teknike Ekonomike.

- Shkolla “Fan Noli” organizoi një takim me nxënësit e klasave 7, 8, e 9, për dëmet e duhanit, moderuar nga shoqata e Lidhjes së Gazetarëve të Shëndetësisë.

NJOFTIME

- 5 Qershor - Dita Botërore e Mjedisit
- 8 Qershor - Dita Botërore e Oqeanëve
- 15 Qershor - Dita Botërore e Erërave
- 17 Qershor - Dita Botërore e Luftës kundër Shkretëtirëzimit dhe Thatësisë
- 20 Qershor (e shtuna e tretë e qershorit) - Dita e Liqenit të Shkodrës
- 21 Qershor - Dita e Liqenit të Ohrit
- 1- World Migratory Bird Day 2015 - "Energy – make it bird-friendly!"
www.worldmigratorybirdday.org #WorldMigratoryBirdDay
- 2- International Day for Biological Diversity 2015 - "Biodiversity for Sustainable development"
<https://www.cbd.int/idb/2015/messages/>
- 3- European Day of Parks 2015 - "Nature is Our Business"
<http://www.europarc.org/get-involved/edop/>
- 4- Për të lexuar "*Ditari i Natyrës*" në vite...
http://www.inca-al.org/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=15&Itemid=195&lang=sq

Udhëzime për të kontribuar në Ditarin e Natyrës

- Rrjeti i Organizatave për Mbrojtjen e Natyrës mirëpret artikuj të ndryshëm të cilët ju dëshironi ti publikoni në ditarin e saj elektronik. Artikujt duhet të jenë jo më shumë se 150 - 200 fjalë. Ju lutemi të merrni në konsideratë këtë kërkesë, pasi interesi për të shpërndarë artikuj, lajme apo njoftime të ndryshme përmes ditarit, mund të jetë i konsiderueshëm dhe ne do të përpiqemi për të siguruar hapësirë për të gjithë ju që dëshironi të kontribuoni. Redaksia mban të drejtën për të shkurtuar apo modifikuar (jo tjetërsuar) tekstin nëse do të jetë e nevojshme.

Ju lutemi dërgoni një foto shoqëruese për artikullin tuaj dhe / ose web - link për referencë të mëtejshme.

Faleminderit për marrjen në konsideratë të këtyre udhëzimeve!

- Ky botim u mundësua nga një grant i dhënë nga Qendra Rajonale e Mjedisit (REC) Shqipëri përmes programit SENIOR-A. Ky publikim paraqet pikëpamjet e autorit/autorëve mbi këtë temë. Këto pikëpamje nuk janë adoptuar apo aprovuar nga REC Shqipëri dhe nuk duhet të shihen si qëndrime të tij apo të Ambasadës Suedeze në Shqipëri. REC Shqipëri nuk garanton saktësinë e të dhënave të këtij publikimi e nuk mban përgjegjësi për përdorimin e tij.

Botim i Rrjetit të Organizatave për Mbrojtjen e Natyrës / Redaksia: Ilirjan Qirjazi; Vilma Kadiu; Marinela Mitro

Rr. Islam Alla, Pall IVEA, Kati I, Tiranë; Tel/Fax: + 355 4 2231 437
www.inca-al.org; info@inca-al.org; www.facebook.com/inca.albania